

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Gyakorlat és tudomány.

Zombor, szept. 4.

A gyakorlati és tudományos pályáról van szó, a mely két út, egy iskolát bevégezett ifju előtt nyitva áll. Mindkét pálya rögös és nehéz, de mindkettő boldogíthat s e tekintetben egyik sem helyezhető a másik alá. Pedig nálunk — nagyon sajnós — nagy különbséget tesznek a két pálya között s a gyakorlatit ugyszólván nem is tekintik pályának a tudományos mellett.

Épen ezzel a szomorú körülménnyel óhaj-
tunk jelen sorainkban foglalkozni.

Tény az, hogy a mai tanrendszer sok ter-
het ró a szorgalmas ifju vállaira, s a városi
élet, melyhez a tanintézetek miatt kötve van,
fizikailag ép úgy megtámadja a fejlődő testet,
mint a tanulás szellemileg az agyat. A mai
tanuló-nemzedék szellemileg sokkal inkább tul-
van terhelve, mint csak egy évtized előtt is ta-
pasztaltuk. A minek részben a haladó korban, s
a legfejlettebb igényekben találhatjuk természetes
okát; de be kell vallanunk, hogy sokban okozzák
ezt másfelől a reformra váró tanrendek is. Kül-
önbséget kell tenni a tisztán tudományos pályára
készülő, s a gyakorlati irányt követő tanulók
között, s tanintézeteinkben oly osztályozás viendő
keresztül, hogy az utóbbiak ne essenek az előb-
biekkel egyenlő megterhelés alá. Mert abban, a
mit a mai tanrendek felőlelnek, sok olyan van,
mit az életben nem használnak és a mi ép oly
káros hatással van a szellemre, mint a fölösleges
eledel a gyomorra. Csömört és túlterhelést okoz,
a mi a további normális táplálkozást és fejlődést
megakasztja, vagy megnehezíti.

Utóvégre mindnyájan azért tanulunk, hogy
megélhetési föltételeinket biztosítsuk. Még azok is
azért tanulnak, a kik tudományos pályára készül-
nek, mert ők azon a pályán akarnak megélni.
Tanulunk tehát, különböző pályáink szerint, mind-
nyájan az életnek az életért. De a mi intézeteink
nem felelnek meg ennek a helyzetnek, mert a
humán és a reál irány nincsenek bennük kellő
egyensúlyba hozva. Mig a mai kor inkább a
gyakorlatias irány felé hajlik, s e téren kecsgetet
jobb kilátásokkal, addig a mi intézeteink a humán
irány felé billentik a serpenyőt, mintha az embert
akarata ellenére oly pályákra igyekeznének szán-
dékosan kényszeríteni, melyekről eleve tudja, hogy
a megélhetési föltételek tekintetében a reálpályák-

kal nem versenyezhetnek. Szóval: tanrendszerünk
nem számol eléggé az élettel. Már pedig az életet
nem lehet a tantermekből forgatni és változtatni;
tehát a tantermek alkalmazkodjanak az életnek.

A mit mondtunk, azt példákkal is tudjuk
igazolni. Egyfelől azokkal a szomorú példákkal,
melyek a legjelentéktelenebb humán természetű
állások betöltésénél is jelentkeznek már, hogy t.
i. végzett emberek százanként folyamodnak oly
állásokra, melyek a tudományosság iránt való
erkölcsi tekinteteket csak devalválják; másfelől
azokkal a tapasztalatokkal, hogy míg az egész
ifjuságát könyvek mellett töltött egyén nyomorog,
az aránytalanul kevesebb szellemi megerőltetés
mellé a gyakorlati pályán működő ember boldogul.
Sokan azt mondják talán, hogy itt egyik oldalon
különös pech, másikon véletlen szerencse forog
fenn. Ezzel szemben csak arra figyelmeztetünk,
hogy minden ember a maga szerencséjének ko-
vácsa, még pedig olyan kovácsa, a milyenné
nőveltek. Hogy pedig milyenné nőveltesék, az
nemcsak az embertől, hanem a nevelő tanintéze-
tektől is függ.

A tanfériák irányadó körei azt szokták föl-
hozni, hogy őket a társadalmi fölfogás befolyá-
solja. A társadalom viszont azzal védekezik, hogy
a mai tanrendszer mellett, ha akarná, se követ-
hetné nagyobb mérvben a gyakorlatias irányt.
Ha pedig a két fél között elfogulatlanul akarunk
bíráskodni, ki kell mondanunk, hogy a társadalom
az, mely kevésbé ítélhető el.

Mert igaz ugyan, hogy társadalmunkban még
ma is bizonyos arisztokratikus fogalmak uralkod-
nak a pályák megválasztása és a foglalkozások
tekintetében. Sőt többet mondunk: még a sajtónak
is akadtak ép e napokban oly organumai, melyek
ellenzéki és demokrat-szabadelvű elvekkel kacér-
kodnak, de azért a magyar delegáció egy gróf
tagját, nekik nem tetsző politikai magatartásáért,
azon oldaláról is megcsipkedték, melyért csak
dicséretet és elismerést érdemelt volna még tőlük
is. Célzást tettek gyártulajdonosi minőségére,
miből sajnos tapasztaljuk, hogy főuraik ipari
vállalkozása s általában a magyarságnak a gyako-
rati pályákhoz való vonzalma nálunk adandó
alkalmakkor még mindig céltábla lehet.

De hát mindez nem annyira a társadalom,
mint inkább régi alkotmányunk és tanrendszerünk
hibája. Régi alkotmányunk megtöltött arisztok-
ratikus fölfogásokkal, régi tanrendszerünk pedig

belénk oltotta azt a fölfogást, hogy hozzánk csak
a humán intézetekben elsajátítható ismeretekkel
összhangzó szellemi munka illik. „A paraszté a
dolog“, — mint ezt Petőfi találóan jellemezte.
A társadalom olyan, a milyenné évszázadokon
át nővelik. És nem hibás azért, hogy rosszul
nővelik.

Ez egyoldalú irány hátrányait napról-napra
jobban érezzük. A zsiros gyakorlati pályákat
idegenek foglalják el előlünk, mi pedig nyomor-
gunk és várjuk, hogy egymásnak üritsünk szegé-
nyesen fizetett helyeket az önmagunk által szűkre
szorított terrenumon. S hogy ez nemcsak egyesek
maga érdekére, hanem nemzeti érdekeinkre is
mennyire hátrányos, erre nézve csak azt az évek
óta napirenden levő kérdést idézzük, mely keres-
kedelmünk megmagyarosításának jelszava alatt
ismeretes. De kérjük: miként magyarosodik meg
oly kereskedelem, melynél az alkalmazottak nagy
része idegen? Valamint a hadsereg szelleme soha
se lesz hazafias, ha hazánk fiai a katonai paj-
lyától idegenkednek, ugy a hazai üzleti tér fej-
főlet is idegen szellemet árasztó külföldiek fogják
leszedni előlünk mindaddig, mig előítéleteink le-
győzésével és közoktatásügyünk megfelelő módo-
sításával e tért el nem foglalhatjuk. Ne előíté-
leteink, hanem egyéni és nemzeti érdekeink s ko-
runk követelményei legyenek előtünk irányadók;
közoktatásügyi politikánk pedig haladjon gyor-
sabban azon a megkezdett úton, mely a régi egy-
oldalúságból a mai élet követelményeireihez vezet.

Apasszuk a kabátos proletárságot s szapo-
ritsuk gyakorlati pályákon a hazai elemet.

Lóverseny Zomborban.

A Bács-Bodrogh vármegyei Gazdasági Egye-
sület lóversenye Zomborban 1893. évi október
bó 8-án délután 2 órakor.

Jóváhagyva a magyar Lovaregylet által.

I. Mezei gazdák versenyé.

1. díj 100 K., 2. díj 50 K., 3. díj 20 K.
Távolság 1600 méter. Futhat minden Bács-
Bodrogh vármegyei, Baja, Szabadka, Zombor és
Ujvidék városi gazda saját tenyésztésű lovával.
Nevezés az oszlopnál.

II. Urlovar versenyé. Sikverseny.

1. díj 600 K., 2. díj 100 K., 3. díj tétek fele.
Táv. 2400 m. Teher 3 é. 66 klgr., 4 é. 72
klgr., 5 é. 73 klgr., 6 é. és idősebb 74 klgr.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Látogatás.

Az agy költőt nem háborgatják

Csak a vidám kis gyermekek,

Mert tiszta nálok még az érzés,

És szent előtők az öreg.

Kedves fiam, hagyj most pihenni,

Igy szól az agg, fáradt vagyok;

Nem fárad a zengő madár el,

Pihenhet, hosszúk a napok.

Igaz, fiam, hosszú a nap már,

Tekintve rózsás napjaid,

De nézz fehérlo fürteimre,

Az én napom nagyon rövid.

Téved bizon; viszonz a gyermek,

E házban nincs mit félnie:

A házban, hol zengett a költő,

Tovább él mindig szelleme.

Hiador.

A JÓ CSELED.

Azt mondhatom, hogy csinos feleségem van! Szemre
való, kedves, tiszta a ház körül, se nem liba, se nem
tul okos, és ami fő: jó gazdaszony.

Nőtlen koromban, ha legszebbnek gondoltam is el

a házas életet, még akkor sem reméltem, hogy Hymen
láncait ilyen kis földi paradicsomban fogom hurcolni,
mint az én jelenlegi otthonom.

Nagyon meg is volnék vele elégedve, csak egy
baj ne kedvetlenitene el néha. Mert tessék elhinni, még
a vízvezetési viznél is rosszabb cselédekkel kell nekünk
itt a fővárosban kinlődnünk és 20 szolgáló közül 21 a
hasznavehtelen, mint a denaturált szesz.

Multkor épen arról a jó turós gombócra elmé-
kedtem, amivel ma délben fog megörvendeztetni az aran-
yos s derült hangulatban nyitok be az előszoba ajtaján.
A Mucus kisirt szemekkel jó előbem.

— Mi bajod van lelkelem?

— Képzeld! a Liszka megszökött!

— Oh, hogy a! . . . a többit csak gondoltam ma-
gamban, mert háztartásomban tiltva van a káromkodás.

Mit volt mit tenni, a turós gombóctól most az
egyszer elestem s a hiányos ebéd után még nekem kellett
a „cupringerné“-hez elmenni (műszó a „cselédszernő“
helyett).

Az aztán szállított a Liszka helyett egy szabvány-
szerű Marcsát, aki erkölcsös, dolgoz, ügyes és csak egy
„guzény“-ja van, az is csak vasárnap délután láto-
gatja meg.

Megkönnyebbült szívvel hajtottam le fejemet este
s avval a boldogító reménnyel mentem másnap a hiva-
talba, hogy a tegnapi elmaradt turós gombócot ma
okvetlenül megkapom.

Hát amint délben haza érek, az én kis feleségem
ismét sirva jön elém s elpanaszolja, hogy a Marcsát még
9 órakor kiküldte a piacra s még most se jött haza. A
leves, víz elforrt, a tűz kialudt, turós gombóc nincs stb.

Erre már dühös lettem. Szerencsétlenségére épen
jött a Marcsa. Rögtön összehalkoltattam s kergettem el
a háztól. Ebédelni a vendéglőbe mentünk, másnap pedig
egy kishirdetést tettem közzé: „100 aranyat adok annak,
aki egy megbízható, hű, tiszta cselédet hoz vagy ajánl.
Lakom itt és itt.“

A következő napon ebéd után beállit egy természetes
asszonyosság és kit hoz magával? — a Liskát! Termé-
szetes, hogy elutasítottam.

Jön egy másik a Marcsával (a szemtelen még a
házasámat sem jegyezte meg magának).

Ezt már kikergettem s az ajtóra irtam „senki sincs
ittthon.“

Egy hétig csak eljárógattunk a vendéglőbe, akkor
aztán a „kitűnő konyha“ következtében mind a ketten
betegek lettünk.

Vége egy barátom azt tanácsolta, hogy hozzak
fel a vidékről egy minél ostobább paraszt lányt.

Összejártam az egész környéket s Török-Bálintról
hoztam nagy triumphussal egy tenyeres-talpas Julesát.

Este értem haza s kétség és remény között tértünk
nyugodni, rettegve a holnaptól.

A hogy haza megyek a hivatalból, félve nyitom
be az ajtót, vára a síró feleséget, de a legnagyobb
csodálkozásra mosolyogva jön előlem a Mucus s a
kézcsók után így referál:

— Igaz ugyan, hogy Julesa buta, mint a tuskó s
nem lehet egy krajcár ára hasznát venni, de legalább
nem szökik meg s kárt sem csinál!

Ime ilyen cseléddel kell beérni itt Pesten, s sze-
rencsés az ember, ha még csak ilyenhez is jut!

Don Morgó.

Keine dalaiból.

Könnyek után vágyódom én,

Édes, fájó könnyek után,

S attól tartok, hogy e vágyam

Végére is teljesül tán.

A szerelem fájó kéje,

A szerelem édes búja

Alig gyógyult kebelemben

Belopódszik, — s kinez ujra.

Hispanusz.

Tét 20 K. Fuss vagy fizess.

III. Hölgyek díja. Sikverseny. Urlovasok.

1. tiszteletdíj, 2. díj tétek fele.
Táv. 1600 m. Teher 3 é. 67 kgr., 4 é. 74 kgr., 5 é. és id. 77 1/2 kgr.

Tét 20 K. Fuss vagy fizess.

IV. Gátverseny.

1. díj 500 K., 2. díj összes tétek.
Táv. 2400 m. Teher 4 é. 70 kgr., 5 é. 75 1/2 kgr., 6 é. és id. 77 1/2 kgr.

Tét 20 K. Fuss vagy fizess.

V. Ügető verseny egyes fogatokkal.

1. díj 200 K., 2. díj tétek fele.

Táv. 4000 méter.

Tét 20 K. Fuss vagy fizess.

VI. Ügető verseny kettős fogatokkal.

1. díj 300 K., 2. díj 100 K., 3. díj tétek fele.

Táv. 12 kilométer.

Tét 20 K. Fuss vagy fizess.

Általános szabályok a lóversenyre.

1. A „Magyar Lovaregylet“ szabályai mérvadók.

2. A telivérek minden futamból ki vannak zárva.

3. A II., III., IV. futamoknál nevezési záróra október 5. déli 12 óra.

4. A nevezések levél vagy távirat útján Rombay Dezső versenytitkárhoz intézendők. Távirati nevezések 48 óra alatt írásban megerősítendőek. A tétek nevezéssel egyidejűleg lefizetendőek.

5. Nevezésnél bemondandó a ló származása, neve, neme, kora és színe.

6. A II., III. és IV. futamokon lovagolni csak színekben vagy szallaggal lehet. A verseny szín nevezéssel egyidejűleg bejelentendő.

7. Kortehere versenyekben a kancák és herélek 1 1/2 kgr. engedményben részesülnek. Azon lovak, melyek sem sik, sem gát vagy akadály versenyen nem győztek, 5 kgr. engedményben részesülnek.

Általános szabályok az ügető versenyre.

1. A „Magyar Tattersall-egylet“ szabályai mérvadók.

2. Nevezési eljárás és záróra, mint a lóversenyénél.

3. A kettős fogat versenyen csakis azon fogat kaphat díjat, mely a 12 kilométert 36 perc alatt bejárja.

4. A díjak csak akkor adatk ki, ha legalább 3 fogat indul.

5. Az egyes fogatokon csupán a hajtó, a kettős fogatokon a hajtón kívül egy megbízott gazd. e. tag és egy vállalkozó harmadik személy ül.

6. Az indítási időközöket az intézőség állapítja meg.

Intézőség.

Elnök: Schmansz Endre.

Alelnökök: Koczkar Zsigmond, Latinovits Pál.

Tagok: Alföldi Gedeon, br. Bibra Frigyes, Dúngy István, gr. Széchenyi Emil, Siskovits Tamás, Szemző Gyula, Szemző István, dr. Vojnits István, Vojnits Simon.

Versenytitkár: Rombay Dezső.

Versenybírók: br. Bibra Frigyes, Szemző István, dr. Vojnits István.

Pötbírók: Koczkar Zsigmond, Szemző Gyula, Vojnits Simon.

Indító: Lederer Pál, Vujevits Zoltán.

Időmérő: Zákó István.

Ellenőr: Halm Ervin.

Totalisateur vezető: Husvéth István.

Pénztárnok: Jakobsits Mihály.

Mázsáló: Pilaszánovits József és Széchenyi Tamás.

Belépti díj: Tribün 1 frt, állóhely 20 kr.

Totalisateur tétek 1 frt, 5 frt és 10 frt.

A lóverseny kezdete délután 2 órakor.

Ujdonságok.

Hírek az érseki egyházmegyéből. Egl József esperes, futtaki plébános, a bold. sz. Máriáról nevezett bibari apátság címével legkegyelmesebben felruházott. — Hinger Péter futtaki káplán Borsódra nevezett ki adminisztrátorrá. Ketterer Mihály gajdobrai káplánra az ottani plébánia ideiglenes adminisztrációját bizott. Schwerer Ferenc monostorszeghi káplán Szabadkára hitoktatást küldtén, helyébe Lucsics Jakab szántai káplán tétett. — A nagyobb papnevelő intézet növendékeinek éresek ur. d. excellenciája rendelete folytán e hó 7-én kell Kalocsára érkezniük.

Járványorvosok. A helygyminiszter vármegyének területére három községbe járványorvost rendelt ki, és pedig Titeler dr. Schaffer Samu szeghegyi gyakorló orvost, Zentára dr. Lederer Edét, Petrovosszollóra pedig dr. Vécsey Izstót.

Kinevezés. A budapesti kir. ítélőtábla elnöke Magyar Jenő ügyvédjelöltet, szabadkai lakost, a budapesti ítélőtábla kerületére díjas joggyakornokká nevezte ki.

Új orvos. Tiszakálmánfalván ideigl. orvossá dr. Kármán János lett megválasztva.

Tanító választás. Prigl-Szent-Ivánon tanítónak Seifried József választott meg.

Megyei járványbizottság. Bács-Bodrogh vármegye egészségügyi bizottsága f. hó 2-án a bizottsági tagok legnagyobb részének jelenlétében Karácson Gyula megyei főjegyző elnöklété alatt ülést tartott. Az ülés tárgysorozatának első pontja értelmében a bizottság járványbizottsággá alakult át a kolera elleni járványterületre való tekintettel s permanens működésben marad. A bizottság mindjárt meg is kezdte működését. Indítvány tétett ugyanis az iskolák látogatásának, továbbá a vásárok és bucsúknak betiltása iránt. A bucsúk és bucsúmenetek betiltását rögtön el is határozták, miről aztán a népek kellő tájékoztatása végett az összes főszolgabírók és Zenta város tanácsa értesítve lettek. Az iskolák és vásárok betiltása azonban általánosságban nem lett kimondva, a mennyiben a járvány még nem öltött olyan általános jellegűt, hogy ennek szükségé fenn forogna. Hanem igenis azon községekben, ahol a kolera tényleg fellép, esetről-esetre fog a betiltás eszközöltetni. De a járványmentes községekben megtartandó vásárok alkalmával kötelesek egy a vásárokat, mint a vásárlók igazolni, hogy járványmentes területől jönnek. Határozatot hoztak még arra nézve is, hogy nyilvános multságokra az engedély a járvány ideje alatt nem adható meg.

Plébános beiktatás. Bács-Monostoron f. hó 27-én ment végbe nt. Novák Ferenc volt ó-becsei segédlelkésznek ünnepélyes beiktatása plébánossá oly fényesen, mielőtt eme derék község lakói nem igen látták. A már Ó-Becsen előnyösen ismert lelkész beiktatását főtiszt. Kuts János bajai kerületi esperes eszközölte. Főtiszt. Kuts esperes sikerült beszéd kíséretében átadta az ünnepeltnek a templom kulcsait, evangélium és szerzetartásos könyvét a lelkési hatalom jelvényül. Ezután az új plébános ment föl a szószékre s egy igen sikerült, szép beszéd kíséretében fejtette ki a lelképásztor és a hívek közötti viszonyt, hangsúlyozván a kölcsönös tisztelet és szeretet. Szónoklat után „Veni Sancte“ s ünnepélyes isteni tisztelet tartott. A rajongásig szeretett lelképásztor installációján nagy öröm ünnepet ült az egész község. Jelen voltak igen számosan a környékbéli intelligenciából is. Így Kurka kanonok, Róth Nándor kir. táblai bíró, dr. Szucsics Sándor, Pilger Nándor, Dobozi János, Till Jakab plébánosok, Evetovics János és Antal, Bach János, Vigyázó Vendel, Török Gyula, Benedek Elek stb. stb. lelkészek és számos világi tisztelője, barátja és rokona az ünnepeltnek. A beiktatási ünnepély egy 86 terítékű, s igen sikerült lakomával végződött. Számos sikerült toaszt hangzott el, Ó felsége a királyra és családjára, a pápára, Császkára érkekre stb. O. F.

A Gazdasági Egyesület f. hó 3-án tartott ülésén az állandó tribün építtetésére Falcione Gusztáv, Zákó Milán és Rombay Dezső urakból álló 3 tagu bizottságot küldte ki. Az egyesület a lóverseny ügyében f. hó 10-én d. e. 11 órakor folytatolagos ülést tart, melyre az ig. választmány, lótenyész biz. és lóverseny intézőség tagjai meghívattak.

Kugli-verseny. A zombori polgári kaszinó-egylet által Szent-István napra hirdettet, de a város gyásza miatt elhalasztott kugli-versenyt f. hó 3-án tartották meg. A tavali versenyhez nem lehet hasonlítani, amennyiben sokkal kevesebb résztvevő jelentkezett, mint a múlt évben. Lehet, hogy ennek a körülménynek nem is annyira a gurigázó kedvnek hanyatlása, hanem inkább az időjárás volt az oka. A verseny napján délután 1 órakor ugyanis beborult a derült ég s rövid 10 percnél ideig eső hullott alá az ég csatornáiból. Az eső miatt sokan azt hitték, hogy a verseny nem is lesz megtartva s így történt, hogy 2 órakor, a mely időre a verseny megkezdése ki volt tűzve, alig jelent meg egy-pár kugli-athléta. 3/4 óráig azonban mégis megkezdődött a mérkőzés s a kevés résztvevő élénk érdeklődése mellett el-tartott egész esti 7 óráig. Ekkor a versenybizottság az idő előrehaladására való tekintettel a versenyt a program két utolsó pontjára nézve elhalasztotta a következő vasárnapra, e hó 10-ére. S bár így a verseny még nincs befejezve, azért a mostani győztesek neveit már ide iktatjuk. Az első pontnál (3 egyenes dobás 7 babára; nyero, a ki legtöbbet üt) az első díjat (10 frankos arany) Papp Gyula nyerte el, a ki három dobással 17 babát ütött le; a második díj (3 korona) Kekezo-vich Jánosnak (14 baba), a harmadik pedig (1 korona) Bertalan Imrénének jutott. A program második pontja volt: három egyenes dobás a jobb dámára. Az első díjat (5 korona) Sztolisits Mata nyerte el, a ki 3-szor ütötte a dámát le; megjegyzzük, hogy Sztolisits kétszer egymásután dobott három dobást s ezen hat dobása közül ötször ütötte le a kedves dámáját (az ó szavai). A második díjat (3 korona) Papp Gyula, a harmadikat pedig szintén Sztolisits Mata nyerte el. Ezután következtek a bal dámára való dobások; ez volt a harmadik pontja a programnak. Az első díjat (5 korona) Papp Gyula, a másodikikat (2 korona) Wighardt Lipót, a harmadikat pedig szintén Papp Gyula vitték el. Ezzel erre a napra a verseny be is volt fejezve. A legérdekesebb rész, a wurstra való dobálás tehát elmaradt, és elmaradt a 20 üveg sörös vigasz-verseny is. Hihető, hogy vasárnap az idő senkit sem fog elriasztani s hogy a vasárnap fejezése még nagyobb érdeklődés mellett fog lefolyni.

A kolera. Vármegyénk területén a kolera nem terjed ugyan nagy mértékben, de azért ezidő szerint a megszűnésről sem beszélhetünk még, sőt a napról-napra érkező tudósítások szerint egy-egy betegedéssel és halálalossal itt ott több is fordult elő 24 óra alatt. A mi az a zsidai kolera felléptének hivatalos konstatálásait illeti, megyénk területén eddig összesen hat ilyen község van, ugymint: Csurogh, Ada, Moholy, Ó-Becse, Petrovosszolló és Zenta. Egyikben sem pusztit a szó-szoros értelemben véve a járvány, hanem csak sporadikusan szedi áldozatait. Számadatokat a megbetegedésekről és halálalossokról ezuttal nem közlünk, hanem ezentul minden pénteki számunkban a hivatalos heti kimutatások alapján részletes tudósítással fogunk szolgálni. Még csak azt kívánjuk megjegyezni, hogy a járványnak nagy mértékben való felléptét ugyszólván teljesen kizártnak lehet tekinteni, a hatóságoknak erélyes és pontos intézkedése erre nézve legalább alapos reményt nyújtanak.

A tanító-gyűlés elmarad. A Bács-Bodrogh megyei községi tanító-egyesület e hó 8-án és 9-én akarta XXI. évi rendes közgyűlését megtartani. Mint értesültünk, a közgyűlés a kolera felléptére való tekintettel elmarad. **Eljegyzés.** Hir Károly topolyai szolgabírósgági hivatalnok eljegyezte özv. Pilius Sámuelné leányát, Veronka kisasszonyt.

Közgyűlés. Bulkeszi levelezőnk írja: A bulkeszi ág. hitv. evang. egyház közgyűlése Kottler Ottó lelkész indítványára az összes iskolákban, a német mellett, a magyar nyelvet is tannyelvvé elfogadta s az új tanévtől kezdve kötelezőleg behozni rendelte. Ugyanezen közgyűlés báró Prónay Dezsőre, mint egyetemes felügyelőre adta szavazatát; helyi ügyelőnek pedig Tessényi István községi jegyzőt választotta meg. Az egyházi alkotmány adta szabadsággal élven, az egyházközségi szervezetet képviselői alapokra fektette, választván 60 egyházközségi képviselőt, ezek közül 16 presbytert és 8 iskolaszéki tagot.

Hírek a dalárdából. Még nem bizonyos, csak úgy hírlík, hogy a kaszinó-egyleti dalárda a Zomborban október hó 8-án megtartandó lóverseny alkalmával nagyobb szabásu hangversenyt fog rendezni; más forrás szerint pedig maga a gazdasági egyesület rendez valami befejező multságot. Akár az egyik, akár a másik való-sítja is meg a tervet, mindenesetre igen kívánatos dolog fognak művelni. Az ide szerelő nagy közönség leg-alább a sporton kívül más élvezetben is részesül. — Az azonban már tény, hogy a dalárda e hó 23-án lerándul Hódsághra. A hódsághi intelligencia ugyanis azon a napon egy multságot rendez, a melyen aztán a mi dalárdánk a szíves meghívás folytán énekével gyönyör-ködtetni fogja a hódsághiakat, föltéve természetesen, hogy dalárdistáink ezuttal is a régi és a tőlük megszokott ambícióval indulnak utnak, — a mit talán nem is szabad föltételezni, miután — hogy így lesz — mindenki egész biztosra veheti.

Huszárok lóversenye. A Szabadkán összpontosított es. és kir. IV. huszárezred tisztikara f. hó 2-án, szombaton d. u. fél 3 órakor a Tölgyfás-erdő melletti gyepen sikerült lóversenyt rendezett. Versenybírók voltak: br. Lederer Arthur ezredes, Ruttkay János és Sturz Antal alezredek. Az érdekes versenyeken a következő lovasok voltak a győztesek: az I-ső „akadály-verseny“-ben elsőnek: Müller Mátyás hadnagy „Usus“-a, másodiknak Kovács F. főhadnagy „Urli“-ja érkezett; a II-ik „akadály verseny“-ben elsőnek: Hegedűs hadnagy „Grundl“-ja, másodiknak: Knapp hadnagy „Lángszivt“-je, harmadiknak: Rupp János hadnagy „Genusz“-a érkezett; „gátverseny“-ben elsőnek: br. Vécsey Béla kapitány „Bolygó“-ja, másodiknak: Rupp hadnagy „Marietta“-ja érkezett. (E futamban Nagy Ákos főhadnagy a „Pipacs“-ról lebukott, de szerencsére komolyabb sérülést nem szenvedett.) A III-ik „akadály verseny“-ben elsőnek: br. Vécsey kapitány „Bonne fortuné“-je, másodiknak: Müller hadnagy „Remek“-je érkezett be. — A közhuszárok vadász-versenyében az első század egyik legénye, az altisztek vadász-versenyében pedig a 6-ik század egyik altiszteje volt a győztes. Legszébben sikerült a tisztai szolgálati lovak versenye. Az érdekes versenyen díszes közönség vett részt.

Az igazságügyminiszter Zentán. Hát bizony nem is olyan nagyon erős fantázia kellett hozzá; mivel pedig a zentai „Eugen“ szálloda szobapincéjének tulerős a fantáziája, könnyen érthető, hogy a dolog megtörtént. Megesett a mult hetén ugyanis, hogy az „Eugen“ szállodának egy vendége érkezett, a ki a vendégkönyvbé nem épen közönséges nevet írt be. „Szilágyi Dezső“ — lett a könyvbé beírkantva szép manu propriával. No hát kell-e most erős fantázia ahhoz, hogy az ember elképzelje, miképp ez a Szilágyi Dezső nem más, mint az igazságügyminiszter, aki inkognitóban leutazott Zentára, hogy varatlanul megvizsgálja az ottani járásbírósgát. A pincér könnyen érthetőleg el is képzelte ezt a dolgot, s mindjárt per „kegyelmes ur“ címezte a vendéget, nehogy esetleg az igazságügyminiszter azt higye, hogy a zentaiak nem tisztességtudó emberek. A szálloda személyzetét pedig szörnyű lázas izgatottság fogta el. A pincérben állítólag összekavarodtak az erek, a szobaleányok egész raja mozgósította magát s az udvarosok ősi szokások ellenére egytől-egyig mind megmosták téglával a kezeiket. Végül azonban kistült, hogy hát nem épen az igazságügyminiszterhez van szerencsésük, hanem csak egy hasonlevő urhoz, egy színeshez. A szoba-pincér azonban, a ki elsőnek fedezte fel az igazságügyminisztert, megmaradt állítása mellett s csak akkor hitt, a mikor látott is — egy hatos tringeltet a kegyelmes úrtól. Az udvarosok pedig állítólag kárterítést akarnak indítani (hogy ki ellen, azt még nem tudják ők maguk sem) már pusztán nemzetgazdaságati szempontból is a lemosott piszokért.

Vasuti baleset. Nem is nevezhető egészen balesetnek, a mennyiben nagyobb baj nem történt, csak egy kupé égett le. A Szabadka és Gombos között közlekedő esti személy vonattal történt a baj szombaton, e hó 2-án. Egy árval megrakott vagon Bajmok állomás előtt beltről kigyulladt, a nélkül, hogy észrevették volna. Csak mikor a vonat már Bajmokon megállott, akkor jöttek a tűz nyomára. A vaggont természetesen rögtön lekapcsolták és így sikerült is a tüzet elolítani. Az utasok természetesen mind kiszállottak s ijedten nézték, hogy milyen félelmetes utitársal utaztak már egy jó negyed-órája. A vonat azonban csekély késéssel tovább haladt, hátra hagyva a teljesen megemmissült árukat s a tűz folytán hasznavehetetlen vaggont. Hogy a tűz gondatlanságból vagy pedig más okból származott-e, azt még nem tudják. A vizsgálatot különben megindították.

Az örült Sváb. Sváb a neve kérem és örült, a mi különben még nem elég biztos. A tényállás az, hogy Sváb Lipót szabadkai lakos grata persona volt már régebb idő óta a rendőrség előtt, ugy érte természetesen a dolgot, hogy nem egyszer vették holmiféle kisebb és nagyobb rendű családok miatt becses párt-fogásukba. Legutóbb is többrendbeli csalási manipulációért újra a hüvőre került. Jó sokáig tilt a rendőrség börtönében, miután az ellene érkezett panaszok halmozása miatt nem lehetett egy hamar befejezni az előnyomozást. És itt a börtönben talán lelkiismeretének furdalásai következtében Sváb megörült. A kik azonban furfangos természetét rögtől fogva ismerték, azt állították, hogy Sváb csupa számításból csak szimulálja az örültséget. Annyi tény azonban, hogy kénszerubbonyba öltöztetve kellett az örült Svábót a kórházba szállítani.

A tolvaj kecske. Adán a plébános a szokott sétáját végezte kertjében a káplánjával. A káplán egyszerre csak erős füvesgörböpölést hallott s figyelmeztette a plébánost, hogy a cselédség valamit eltört. A plébános utána akart járni a dolognak s a folyosóra érve a belső szobákból ijedten kijövő cseléddel találkozott; belül a szobában pedig éles kopogás hallik sűrűn egymás után. A méltán rosszat sejtő plébános kinyitván

a szoba ajtaját, valaki balra subáni a féllő szülőkéről gondolko- ajtón a betörő kidug- fejtette meg a homály kecske volt, a mely a csörömpölés pedig é kényelmes lakáshoz é bában eltévedvén, az becses fejével az abla- érző kecske rohanva kereszttül gazdájához tudna, de hogy hinné- járt s mit látott. Ha v- hárit írta róla.

Eljegyzés. Intézőség eljegyezte Kármán János és Vécsey Izstó között.

A kolera me- goknak kötelessége a meg van az észszerű m szer tapasztaltuk már, az óvintézkedések fogat esetben épen nem szab- bajok származásának. lelkismeretesen járnak fényesen bizonyítja a szódott eset, a mely az- gek hibáján kivül hal- János ó-becsei lakosnak zött megbetegedett s sz- reggel már természet- azt a hullaházba száll- nitők is a lakás desint- a legnagyobb határoz- teknek, hogy még es- Sok kérés és felvilág- mutatkozott mindene- közben mintegy 150 t- előtt; egy fanatikus b- babonából nagyobb ve- és néklitőlhetlen intéz- lerában. Ezeknek biz- tagadta az engedelmsé- szállító kénytelen volt ha- venni. De ez sem haszn- zárta s egy kaszával ki- aki házába be akar me- csendőrt hívott segítség- szolgáltatók Kovácsot, ho- intézkedésének, de Kov- zása mellett csak nem- álló csendőrt — Obos F- szájával le akarta szur- sithette puskáját Kovács- rogyott össze. Az eset ké- is inkább, mivel nem le- rajga csak fokozódni fog- jártak el, de azért term- latot megindították.

Megvadult lova Két tüzes verű ló volt a egy gyöngő nő tartotta ke- lovakat, nem félt hat mes- sággal töltötte be a kocsi- asszony-kocsis nagyon sz- ugyanis a város közepén v- hogy a nő megtudta voln- vesztetten véletlenül épen t- lámpa-karóknak. A kocsi- karóhoz, hogy ketté tör- lebukott s életveszélyes s- t-

A magyar ifjúság.

A magyar ifjúság, a ifjuság egy kérelmi körve- egész országba. Nem akar- közülük — bár igen nag- Azt azonban megjegyze- adományokat kér a maga- sere és a mostoha viszony- élt, megszűntetésére. Ebb- relmet, azt t. i., hogy olvas- alábbi levelet és akkor biz- sem fog elzárkózni fiaik é-

A levél különben így ha- rai! Nagy ünnepre készül- állása ezredéves évfordulója- folyik a készülődés erre a- denki legjobb tehetségét, le- annak a munkának, mely- folyik országiszterre. — Ob- nemzeti ünnepe méltó legy- hogy méltónak lássa akko- ezredéves jövőhöz.

Az első között indító ország ifjúsága is a milleni- szívvel s egy lélekkel fogtu- mindnyájunkat a cél, mely- főváros főiskolai ifjusága áll- megállapította a program- között egy nemzetközi diák- szágos kiállításban való res- fellátását és egy diákottho- fogtunk hozzá, a munkához- sának munkájához; egyesülete- választ el egymástól a min- eltérése, egyesítésként mindan- érdekekben.

És mikor egybegyűltün- alatt, melyre a munka volt je- buzgalommal indulásra készet- ut előtt, elfogott bennünket a- a munka sikerében. Nem a- bennünket a küzdelemben, de-

Hogyan, hát a magyar- önbizalmát? Nem bizik önna- sebb ügyért akar sikra szállni-

Nem. Egy ezeréves kultu- sodik évezred legelső generáci- önbecsét. Nem az önbizalom hi- nak kell lennie annak.

Más is az oka.

Most, mikor egy nagy cé-

ja: A bulkeszi
r Ottó lelkes
met mellett, a
az új tanév
s felügyelő
essényi István
zi alkotmány
gyervezetet
gyházköz-
és 8 iskola-
bizonyos, csak
Zomborban
kalmával na-
más forrás
endez valami
mások való-
natos dolgok
szükség leg-
részeseül. —
ó 23-án le-
gyanis azon
aztán a mi
el gyönyör-
mészetesen,
lik megszö-
lán nem is
sz — min-
adkán ösz-
likara f. hó
gyfás-erdő
rsénybírák
János és
enyeken a
akadály-
Usus"-a,
rkezett; a
s hadnagy
gszivit"-je,
a érkezett;
kapitány
arietta"-ja
Pipacs"-ról
m szenved-
br. Vécsey
üller had-
ok vadász-
altisztek
altiszte
szolgálati
közönség
án. Hát
ett hozzá;
ncérjének
a dolog
hogy az
a ki a
irt be.
va szép
ia ahhoz,
yi Dező
gnitóban
az ottani
képzelte
cimzete
szter azt
emberek.
gatottság
odtak az
a magát
yig mind
n kisült,
van sze-
egy szie-
fedezte
mellett
tos trin-
állítógat
azt még
metgaz-
egészen
ent, csak
ótt köz-
mibatón,
állomás
k volna.
akkor
rögtön
utasok
t, hogy
megyed-
haladt,
s a tűz
gondat-
zt még
k.
és örült,
llás az,
na volt
ve ter-
olmféle
és párt-
nipulá-
ndórság
almaza
mozást.
sai kö-
rangos
hogy
tséget.
özetve
szokott
káplán
figyel-
eltört.
yosóra
talál-
sűrűn
yitván

a szoba ajtaját, valami sajtáságos alakot látott jobbra-balra subanni a félhomályban. Epen az erősebb védelem szükségéről gondolkodtak a házbéliek, midőn a nyitott ajtón a betörő kidugta bosszu szakállas fejét. S önmagát fejtette meg a homályban rejtőző talány: A betörő egy kecske volt, a mely valahogyan betévedt a plébániára; a csörömpölés pedig akkor hallatszott, midőn a plébániai kényelmes lakáshoz épen nem szokott gida a sok szobában eltevédvén, az iroda ablakán kitörni akart s becses fejével az ablakot kiütötte. — A szabad levegőt érző kecske rohanva futott a folyosón végig, az ajtón keresztül gazdjához. Ha társai volnának s beszélni tudna, dehogyan hinnék el kecske-társai, hogy hol, merre járt s mit látott. Ha valami kecske-garai akadna, kecske-harít írta róla. . . . pedig hát a történet tényleg igaz.

Eljegyzés. Inhoff József, katymári tanító f. hó 28-án eljegyezte Kammerer Margit katymári tanítónőt. **A kolera miatt.** A koleras időben a hatóságoknak kötelessége az óvintézkedéseket a legerélyesebben, ha kell, hát karhatalommal fogatosítani. Ennek meg van az ésszerű magyarázata, mert hisz nem egyszer tapasztaltuk már, hogy a babonás nép ellenszeggül az óvintézkedések fogatosításának; engedni tehát ilyen esetben épen nem szabad, mert ezáltal talán beláthatatlan bajok származnának. És hogy a hatóságok mennyire lelkiismeretesen járnak ezen kötelességükben el, azt fényesen bizonyítja egy a múlt héten Ó Bécsein lejárt szódott eset, a mely azonban fájdalom a hatósági közegek hibáján kívül halálal végződött. Valami Kovács János ó-becsei lakosnak a felesége gyanus tünetek között megbetegedett s szerdán éjjel meg is halt. Kora reggel már természetesen ott voltak a fertőtlenítők is a lakás desinfiálás végett. Hanem Kovács a legnagyobb határozottsággal megtiltotta a megjeleneteknek, hogy még csak be is lépjenek a házába. — Sok kérdés és felvilágosítás után végre hajlandónak mutatkozott mindenre, amit több kívántak; ámde időközben mintegy 150 főnyi tömeg gyűlt össze a háza előtt; egy fanatikus tömeg volt ez, amely talán csupa babonából nagyobb veszedelmet lát a hatóság ésszerű és nélkülözhetetlen intézkedéseiben, mint magában a kolera-ban. Ezeknek biztatására aztán Kovács újra megtagadta az engedelmességet. A fertőtlenítők és a hullaszállító kénytelen volt hát a rendőrség segítségét igénybe venni. De ez sem használt. Kovács a szobák ajtait bezárta s egy kaszával kiállt a kapuba, hogy megölje azt, aki házába be akar menni. A rendőrség tehát még két csendőrt hívott segítségül; ezek aztán háromszor is felszólították Kovácsot, hogy ne szegüljön ellen a hatóság intézkedésének, de Kovács a tömeg folytonos kontrázása mellett csak nem engedett, sőt a hozzá közelebb álló csendőrt — Obos Ferencet — a kezében levő kaszával le akarta szurni; ez azonban még idején reá sülthette puskáját Kovácsra, mire utóbbi menten halva rogyott össze. Az eset kétségtelenül igen szomorú, annál is inkább, mivel nem lehetetlen, hogy ezáltal a nép harragja csak fokozódni fog. A csendőrök teljesen korrektil jártak el, de azért természetesen a legszigorubb vizsgálatot megindították.

Megvadult lovak. Adán történt a múlt héten. Két tüzés vérű ló volt a kocsi elé fogva s a gyeplőt egy gyöngőre nő tartotta kezében. Mások is hajtott már lovakat, nem félt hát most sem, hanem teljes nyugodtsággal töltötte be a kocsi szerepét. Hanem ezuttal az asszony-kocsis nagyon szerencsétlenül járt. A lovak ugyanis a város közepén valamitől megvadultak, anélkül, hogy a nő megtudta volna őket fékezni, rohantak eszevesztetten véletlenül épen neki az egyik iskola előtt álló lámpa-karónak. A kocsi oly erővel ütődött a lámpa-karóhoz, hogy ketté tört. Az asszony természetesen lebukott s életveszélyes sérüléseket szenvedett.

A magyar ifjuság kérelme.

A magyar ifjuság, illetve a budapesti egyetemi ifjuság egy kérelmi körlevelet küldött szét szerzte az egész országba. Nem akarjuk ismertetni e levelet, hanem közöljük — bár igen nagy terjedelmű — betűről betűre. Azt azonban megjegyezzük, hogy a magyar ifjuság adományokat kér a maga elé tűzött nemes célok elérésére és a mostoha viszonyoknak, melyek között eddig élt, megszűntetésére. Ehhez mi is hozzáfűzünk egy kérelmet, azt t. i., hogy olvassa el lapunk közönsége az alábbi levelet és akkor biztosra vesszük, hogy senki sem fog elzárkózni fiai kérelme elől.

A levél különben így hangzik: „Magyarország Polgárai! Nagy ünnepre készül Magyarország, nemzeti fennállása ezredéves évfordulójának megünneplésére. Lázasan folyik a készülődés erre az ünnepre mindenfelé; mindenki legjobb tehetségét, legkitartóbb szorgalmát szenteli annak a munkának, mely a millenium jelszava alatt folyik országszerte. — Óhajtuk, akarjuk, hogy ez a nemzeti ünnepe méltó legyen egy ezredéves multhoz s hogy méltónak lássa akkor a világ ezt a nemzetet új ezredéves jövőhöz.

Az első között indította meg a mozgalmat az ország ifjusága is a milleniumi ünnepe érdekében. Egy szívvel s egy lélekkel fogtunk a munkához, egygyé tett mindnyájunkat a cél, melyet magunk elé tűztünk. A főváros főiskolai ifjusága állt élére a mozgalomnak, s megállapította a programot, melybe fölvettek többek között egy nemzetközi diákkongresszus tartását, az országos kiállításban való részvételt, mensa academica felállítását és egy diákotthon létesítését is. Lelkesen fogtunk hozzá, a munkához, a program megvalósításának munkájához; egyesületeink, melyeket nem egyszer választ el egymástól a mindennapi életben érdekeik eltérése, egyesítették mindannyian legjobb erőiket a cél érdekében.

És mikor egybegyűltünk mindannyian a zászló alatt, melyre a munka volt jelszónak fölírva, mikor igaz buzgalommal indulásra készen álltunk a célhoz vezető ut előtt, elfogott bennünket a kétség, megingott hitünk a munka sikerében. Nem a győzelem reménye kisér bennünket a küzdelemben, de a félelem a balsikertől.

Hogyan, hát a magyar ifjuság elvesztette volna önbizalmát? Nem bizik önmagában, mikor a legnemesebb ügyért akar sikra szállni?

Nem. Egy ezeréves multu nemzet ifjusága, a második évezred legelső generációja nem tagadhatja meg önbecsét. Nem az önbizalom hiánya csüggeszt. Más okának kell lennie annak.

Más is az oka. Most, mikor egy nagy cél egyesít mindnyájunkat,

az ország egész ifjuságát, most van alkalmunk éreznünk igazán, hogy mindannyian összeállva is milyen szegények vagyunk. — Érezzük, hogy csaknem eredmény nélkül való lesz mindannyiunk együttes munkája, mert a cél eléréséhez nincs anyagi módunk. Egyesületeink, melyekre támaszkodhatnánk, szegények, évről-évre tengődnek csak. Nem támogatja azokat senki, csaknem teljesen magukra vannak hagyatva. Ha a jövő reményének az ifjuságot méltán nevezik, úgy elmondhatjuk, hogy a jelen intézői, a jelen társadalmi nem igen, nem eléggé törődik a jövővel.

Talán sehoh a művelt világon nincs az ifjuság úgy magára hagyva, mint Magyarországon. Külföldön, a nyugoti államokban az egész társadalom által támogatott virágzó egyesületekben találhatjuk meg az egyetemre fölkerülő ifju kellemes otthonát, alkalma van társaival együtt olesón és jól étkezni, ha földhöz ragadt szegény is, tisztességes existenciát biztosít számára az alapítványokból fenntartott segélyegyesületek támogatása, módjában áll az iskolán kívül is szellemileg és testileg képezni magát. Hogy csak egy példát hozunk fel, csaknem valamennyi Burschenschaftnak a saját házában van kényelmes berendezett helyisége, torna- és vívóterem, még gyakran étkező helyisége is.

Nálunk ellenben, ha fölkerül az egyetemre a középiskolákat elvégzett ifju, nem találhat oly helyet, hol társaival együtt valóban otthon érezhetné magát. Egyetemi egyesületeink, ifjusági olvasó- és önképzőkörökünk valamennyien oly szegényesek, oly primitívek, úgy helyiségeiket, mint berendezésüket tekintve, hogy valóban nem lehet csodálkozunk azon, ha azokban senki sem érzi igazán jól magát. A ki nem szokta meg az ilyen szegényes helyeken való tartózkodást és szerencsés vagyoni helyzete nagyobb kényelmekhez szoktatva, az egyenesen a kávéházakra, a koremsákra van utalva, ha pályatársainak társaságában kíván szórakozni.

Ha meg még hozzá teljesen vagyontalan is az az ifju, úgy hogy egyetemi éve alatt önmaga kénytelen megélhetéséről gondoskodni, akkor helyzete valóban kétségbeesztő. Az állami, hitfelekezeti, családi ösztöndíjak csak igen csekély töredéknek biztosítják a megélhetést. Az a szegény egyetemi hallgató, ki ösztöndíjaitól, protekció hiányában, vagy egyéb más okból nem tud ilyen ösztöndíjhoz jutni, az talán a jelen körülmények között a lehelyesebben cselekszik, ha nem is lép egyetemi pályára. Mert bármily kiváló tehetséggel legyen is megáldva, tanulmányaiában szűkségképen mögötte marad más, talán sokkal kevésbé tehetséges és szorgalmas, de vagyonságos pályatársainak. Hogy érhesen el még csak elégséges eredményt is tanulmányaiában az, a ki hat—nyolc órai munkával szerzi meg magának mindennapi kenyereit?

Külföldön az egyetemi segélyegyletek, mensa academicák e tekintetben valóban játékony missiót teljesítenek. Mődjukban van a szegényeket teljesen megfelelő segélyben részesíteni, esetleg ingyen ellátásukról gondoskodni.

A mi egyetemünk kebelében is léteznek ilyen segélyező egyesületek, el is követnek mindent a szegénysorsuk érdekében, a mi csak tőlük telik. Csak hogy tőlük kevés telik, mert maguk is szegények. Harmincra megy legfeljebb hónaponta azoknak száma, kiket egy-egy egyetemi segélyegylet segélyben részesíthet s ezek nem kapnak többet, mint átlag havi 5—7 forintot. Már pedig 7 forint — tegyük fel a legjobb esetet — nem oly összeg, melyből valaki a fővárosban csak valamirevaló existenciát is biztosíthatna magának.

És még ha minden hónapban számíthatna az illető erre a segélyre! De foglalja el azt a teljesen szegény ifjut egyik fél évben jobban az az ügyvédi iroda, melyben néhány forint keresete fejében legalább is 6 órát tölt naponta, vagy vegye idejét jobban igénybe a nevelőkódés, a diurnistakódás vagy egyéb éféle nyomorúságos keresetforrás, avagy pedig egy-két hónapra döntse ágyba a betegség és mulasztja el ennek folytán csak egy izben is a fél évi colloquiumot: már egy egész fél éven át elesik ettől a segélyezéstől is, mert hisz az egyesületek a száz és száz folyamodó közül csak a legszorgalmasabbaknak adhatnak segélyt. Azokról, kik tanulmányaik érdekében egész napjukat az egyetemen kénytelenek töltöni s kereset után nem nézhetnek, nem is szólnak.

Hány tehetséges és valóban nemes ambícióju ifju kénytelen az anyagi gondok miatt ott hagyni az egyetemet, hány züllik el egészen és sohasem viszi többre falusi nevelőségénél, vagy diurnistaságnál és hányat riaszt vissza teljesen a tudományos pályától a szegénység! A tehetség nem jár igen gyakran együtt a vagyonszággal és minálunk a legtöbbször elvész az a tehetség, melyhez a sors vagyont nem adott.

Mensa academica, diákasztala sincs egyik egyesületünknek sem. Nincs megadva sem szegényeknek, sem vagyonságosabbak az az alkalom, hogy együttesen, magához hasonlók társaságában étkezessék, a szegény ingyen, a vagyonságos olesón és jól. Pedig akkor nem volna kénytelen a szegény egyetemi hallgató zúgkocsyokban, esetleg hozzá nem való aljas társaságban étkezni és minden istenáldott napon éreznünk a nyomorok erkölcsileg is nyomasztó súlyát. Mily szép volna, ha mindennap együttes és egyforma jó ellátásban részesülne minden egyetemi hallgató, ki egyáltalán otthonán kívül kénytelen étkezni, gazdag és szegény egyaránt. A gazdag megfizetné valamivel drágábban mindennapi ételmét, de még mindig olesóbban, mint azt a vendéglőkben kapja és ezzel módot nyújtana a szegénynek arra, hogy az olesóbban, esetleg ingyen kapja ugyanazt az ételmét. Hisz ily módon minden gazdagabb részéről az ételmért járó havidíj egy alapítvány, melylyel, anélküli hogy észrevenné, emberbaráti jótékonyaságot gyakorol. És e mellett kellemes szórakozás volna a mensa academica részvevőkre nézve az étkezés ideje, kedves, baráti társaságban való együtt mindennap s fejlődőnek véle a közszellem, a kölcsönös megbeszélés, az együvé tartozás, az egyenlőség érzete is.

De hát ifjusági egyesületeinknek nem áll módjukban mensa academica állítani fel, más meg nem igen törődik véle.

Egyszóval: nagyon szegények vagyunk; minden egyesületünk nagyon szegény. Érezzük ezt mindannyian, a kik magyar ifjaknak valljuk magunkat, hosszú évek óta mutogatjuk ezeket a fájó sebeket és a társadalom, a művelt magyar társadalom mindeztideig nem vette észre, nem akarta észrevenni azokat. Pedig de sokszor tesszik szóvá felsőbb oktatásunk jó vagy rossz állapotát; és az egyetem körén kívül állók közül mégis arra eddig

senki sem gondolt komolyan, hogy az tenné a legjobb szolgálatot a magyar felsőbb oktatás ügyének, a ki ezeket a sebeket segítően begyógyítani. Azok között, kik bár nincsenek az egyetemmel, vagy általában a felsőbb oktatással közvetlen összeköttetésben, de önérzettel mondják magukat a magyar nemzeti művelődés óreinek, eddig nem akadt senki, a ki teljes erővel felemelte volna szavát az ifjusági egyesületek érdekében, rámutatva arra, hogy ez az ügy épen olyan integráns részét teszi a felsőbb oktatásnak, mint — tesszük fel — a szellemi kiképzés.

Örömmel ismerjük be mindannyian, kik a budapesti tudomány-egyetem hallgatói vagyunk, hogy szellemi kiképeztetésünkről itt, az egyetemen, fényesen van gondoskodva; örömmel tapasztaljuk, hogy a valódi tudást a tudományok bármely ágában is megszerezheti az, a ki tanulni és dolgozni akar és anyagi viszonyai ebben nem gátolják. Hálásak vagyunk ezért tanáraink iránt, hálásak azok iránt is, kik a szellemi kiképzés ügyét szóval vagy írással, anyagilag vagy erkölcsileg támogatták, vagy támogatni fogják. De viszont szomorúan kell konstátálnunk azt, hogy egyetemünknek nincs oly intézménye, ha az ifjusági egyesületektől eltekintünk, a mely az ifjuság jellemének fejlesztését és a magának a magának bizony a családjáért, nemzetéért vagy az emberiségért dolgozó, küzdő férfiban ép oly fontos tulajdonság a jellem tisztasága és ereje, mint a tudás.

Nem hivatkozunk mi itt, követendő példaként, a dús gazdag angol kollégiumokra, csupán arra kívánunk rámutatni, hogy nálunk egyedül a szegénységgel küzdő ifjusági egyesületek állnak a jellemfejlesztésnek szolgálatában. Itt, az ifjusági egyesületekben lüktet az az ugynevezett ifjusági közélet, mely a maga idealismusával minden egyéb szűkebb vagy tágabb körű társadalmi életnél jobban iskolája lehet a jellemnek.

Ezért kértünk mi anyagi és erkölcsi támogatást az ifjusági egyesületek részére. A művelt magyar társadalomhoz fordulunk támogatásért. A jövő érdekében a jövő reménye kéri a jelen társadalmat: ne tagadja meg tőle ezt a támogatást. Ifjuságáról itéljük meg a nemzetet: ezredéves állami létünk ünnepe legyen kedvező ez az ítélet, a művelt világ ítélete.

Támogassa a társadalom anyagilag és erkölcsileg egyetemi egyesületeinket, adja meg azoknak az anyagi módot valódi diákotthon létesítésére, a mensa academica fölállítására, a szegények segélyezésére, adja meg erkölcsi támogatását az egyetemi szellem fejlesztésére, a szellemi és testi önképzésre és akkor a magyar ifjuság mindenkor és mindenben nemcsak méltó lesz, de méltónak is fog látszani ahhoz a nemzethez, mely állami létének ezredéves évfordulóját készíti ünnepelni.

Legyen az egyetemi egyesületek segélyezése, alapítóik gyarapítása egy általánosan, országosan elismert, mindenki előtt friss emlékeztetőben levő jótékony cél, melynek javára adakozzék épenugy minden emberbarát, mint a hogy egyéb jótékony célokra adakozni szokott, melynek javára rendeznek mulatságokat, táncvigalmakat, hangversenyeket, melyet ne feledjen ki végrendeletéből a gazdag örökhagyó, ki vagyonából nemes célokra is kíván áldozni. Menjen át a köztudatba az, hogy igazán nemes és messzekiható jótékonyaságot cselekszünk akkor, ha az ifjusági egyesületek és egyéb intézmények létének biztosításához és gyarapításához bármily kevéssel is hozzájárulunk.

Bizunk benne, hogy Magyarország lelkes polgársága meg fogja hallgatni kérést szavunkat s nem fog vonakodni az áldozatoktól azért az ügyért, mely nemcsak az ifjuság ügye, de az egész nemzeté. Számítunk rá, hogy a magyar sajtó, melynek az ifjuság eddig is már oly sokat köszönhet, most is támogatni fog célunk elérésében.

És akkor nem a balsikertől való félelem fog kisérni bennünket nemescélú munkánkban, de a biztos győzelem, a siker tudata.

Kelt az 1892/3-iki tanév végén, a budapesti kir. magyar tudomány-egyetem ifjuságának nevében.

Dr. Breznay Béla, e. i. rector. *Hindy Attila*, az Egyetemi Kör elnöke. *Thurzó Ferenc*, a Theologusok Magyar Egyházirodalmi Iskolájának elnöke. *Erdélyi Sándor*, a Joghallgatók Segítő-Egyesületének elnöke. *Kéty László*, a Orvostanhallg. Segélyező- és Önképző-Egyesületének elnöke. *Papp Endre*, a Bölcsészettan-hallgatók Segítő-Egyesületének elnöke. *Szalay Károly*, a Gyógyszerésztan-hallgatók Segélyező- és Önképző-Egyesületének elnöke. *Dr. Eötvös Bálint*, az Egyetemek Körház-Együletének elnöke. *Parcselich László*, az Ifjusági Millenium-Bizottság elnöke.

Az adományok, melyek hirteligen is nyugtáztatni fognak, a budapesti kir. magyar tudomány-egyetem rectori hivatalához küldendők. Esetleges felvilágosításokért ugyanoda fordulhatni. Cim: A budapesti kir. m. tud.-egyetem nagys. Rectori Hivatalának — Budapest. Tud. egyetemi közp. épület.

Az adományok, ha csak hovatartozásuk iránt határozott intézkedés nem történik, a következő egyesületek illetőleg létesítendő intézmények között fognak arányosan szétosztani:

1. A Diákotthon, melyet a milleniumig akár az egyetemi ifjuság fölépíteni, s mely állandó helyiséggel szolgálja az összes egyetemi egyesületeknek. Volna benne azonkívül torna- és vívóterem, étkező helyiség kizárólag egyetemi hallgatók részére stb.;
2. az előbbivel kapcsolatban a Mensa academica, mely minél előbb, de mindenesetre legkésőbb a milleniumig létesítendő volna s oly étkező helyiséggel szolgálja, hol a szegény egyetemi hallgatók ingyen, vagy legalább is igen csekély díj mellett étkezhetnek.
- Ez utóbbi két célra még egy fillér sem áll rendelkezésünkre; a többieknél is, a mint kivetkeznek, a szűkséglet mindentü nagy, sőt néhol szembeszökően óriási és nyomasztó.
3. Egyetemi Kör, melynek alapítókéje csak 2000 frt.
4. Magyar Egyházirodalmi Iskola, alapítókéje 3500 frt.
5. Joghallgatók Segítő-Egyesület, alapítókéje: 67,000 frt.
6. Orvostanhallgatók Segélyező- és Önképző-Egyesülete, alapítókéje 37,841 frt 55 kr.
7. Bölcsészettan-hallgatók Segítő-Egyesülete, alapítókéje 5815 frt.
8. Gyógyszerésztan-hallgatók Segélyező- és Önképző-Együlete, alapítókéje 30,000 frt.
9. Egyetemek Körház-Együlete, alapítókéje 7700 frt.

Naptár.
Szeptember.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
5 Kedd	Juszt., Lőr.	Herkules	24 Eutik
6 Szer.	Zakariás pr.	Zakariás	25 Bertalan
7 Csüt.	Regina sz.	Regina	26 Adr. s Nat.
8 Pént.	Kisassz. n.	Korbinian	27 Poemén

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

Pályázat.

Csávoly község elemi népiskolájánál megüresedett tanítói állásra pályázat nyitattik. Évi jövedelme 400 ft készpénz, 50 ft lakbér és 4 erdei öl lágy hasábfá. Tannyelv német-, dalmát-, magyar. A megválasztott tartozik a rendes és ismétlő iskolában az iskolaszék által meghatározandó osztályban az előirt tantárgyakat tanítani. A kellően felszerelt kérvények **szeptember hó 14-ig** nt. Kuts János esperes-plébános urhoz Bikityre küldendők.

Csávoly, 1893. évi augusztus hó 31-én.

Dr. Szucsics Sándor,
plébános, iskolaszéki elnök.

3-1

6749. sz.
kig. 1893.

PÁLYÁZAT.

Bács-Bodrogh vármegye Glozsán, Petrovác, Kiszács községekből — Petrovác székhelyvel, továbbá Ó-Soóvé, Új-Soóvé, Deszpot-szent-Iván és Kulpin községekből Ó-Soóvé székhelyvel alakult s körünléte 600 ft évi javadalmazással ellátott kórállatorvosi állásra pályázatot nyitok.

Miről a pályázni kívánókat azon felhívással értesitem, hogy oklevéllel felszerelt pályázati kérvényüket — azon körnek megjelölésével, melyben megválasztatni kíván — hozzám **f. évi szeptember hó 30-áig** nyujtsák be.

A választás a kérvények beérkezése után fog kiízetni.

Kelt Újvidék, 1893. évi augusztus hó 30-án.

Kolozsvary Sándor,
főszolgabíró.

7771. szám.
kig. 1893.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megye zentai járásba kebelzett Mohol községében egy 500 ft fizetéssel ujonnan szervezett könyvelői állás betöltésére pályázat nyitattik. Felhivatnak azok, kik ezen állás elnyerésére pályázni szándékoznak, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványaikat alulirt főszolgabírónál **f. évi szeptember hó 22-éig** nyujtsák be, a választás f. évi szeptember hó 23-án fog megejzetni.

Zentán, 1893. évi augusztus hó 22-én.

Matkovits Lajos,
főszolgabíró.

3-2

1726. szám.
kig. 1893.

Árlejtési hirdetmény.

Bresztovác községében, a község felső részében levő községi elemi iskolai épületnek tanítói lakkkal való kibővítése iránti építkezés biztosítására az **árlejtés folyó évi szeptember hó 6-ik napjának délelőtti 10 órájára** Bresztovác községhez tartozó tüzeti ki; az engedélyezett kikiáltási ár 2531 ft 11 kr, melyből 10% bántópenz teendő le árlejtőzők által; a többi feltételek, egy a szabályszerűen felülvizsgált és jóváhagyott épületterv s költségvetés alulirt előjáráságnál megtekinthetők. Bresztovác, 1893. augusztus 23-án.

Zányi Félix, Frittmann Miklós,
jegyző. 3-3 bíró.

2111. szám.
kig. 1893.

Pályázat.

Alulirt község elöljárósága ezennel pályázatot hirdet egy lovas rendőri állásra, mely évi 200 ft fizetés és 100 ft lótarási illetménnyel, továbbá egy gyalogos rendőri állásra, mely 200 ft évi járandósággal van egybekötve.

Az előirt egyenruházatot és fegyverzetet a község szerzi be.

Felhivatnak az ezen állást elnyerni óhajtok, hogy kellően felszerelt kérvényeiket ezen község jegyzői hivatalába **f. é. szeptember hó 10-éig** nyujtsák be.

Kelt Szenttamás, 1893. augusztus hó 25-én.

Ivanits Izidor, Drakulits Miklós,
községi jegyző. 2-2 községi bíró.

Fényüzési cikkek

elismert kitünő minőségű gyártmányok.

Élelmiszer-
író-asztalok,
ZONÓRA-SZÉK,
porcellan-figurák,
fali díszítmények,
kis cseccsebecsek,
tartós
szolid kivitelben
nagy választék
jutányos árak.

BRONCE-CIKKEK

a legizléstesebb kivitelben és a legjutányosabb gyári árak mellett.

Testory, *Budapest,*
Váci-utca 24.

XVI. évf.

ELŐFIZETÉS
Egész évre . . . 6 ft
Fél évre . . . 3 ft
Negyed évre 1 ft
A lap szellemi
illető küldemen
szerkesztőnek, a
a laptulajdonosn
dendők.

Egyes szám ára 10

Nag

Iskolai tankönyvek.

Az 1893. i-ki tanév kezdetével felhivom a t. szülők becses figyelmét

könyv-, zenemű- és papirkereskedésemre,

hol mindennemű **iskolai tankönyvek, író- és rajzszerkek** jutányos áron kaphatók.

Ugyszintén becses figyelmükbe ajánlom

KÖNYVKÖTÉSZETEMET,

hol tan- és egyéb könyvek erős és szép bekötését elvállalom.

Magamat becses pártfogásukba ajánlván, maradok kiváló tisztelettel

KOLLÁR JÓZSEF,
könyvkereskedő,
Zomborban, főutca, Szemző Gyula ur házában.

0-2

Tankönyvek egész vászonba köttetnek.

Pályázat.

Szóna községében üresedésben levő I. és II. ik osztályú róm. kath. hitfelekezeti német-magyar tannyelvű esetleges előléptetés esetén üresedésbe jövő I. és II. ik osztályú dalmát tannyelvű néptanítói állásra **folyó évi szeptember hó 25-ig** ezennel pályázat hirdetem.

Ezen állás jövedelme 450 ft készpénz 6 öl lágy hasábfá és szabad lakás.

Elöléptetés esetén az új tanító fizetése 232 ft 50 kr készpénz, 11⁴⁹¹ katasztrális tagosított szántóföld adóterheléssel (első évben 1893. október hó 1-től 1894. október hó 1-ig ennek bérlete 225 ft), 22-75 köbméter lágy hasábfá és szabad lakás. A folyamodványok a szónai róm. kath. iskolaszékre címezve nt. Garay József esperes urnak Dorozsóra küldendők.

Az ismétlő iskola tanításáért külön díj nem jár. Ezen állás folyó évi október hó 1-én foglalandó el Szóna, 1893. augusztus hó 30-án.

3-1

Az iskolaszék.

6881. szám.
kig. 1893.

Pályázati hirdetmény.

Ujverbász községben megüresedett 360 ft fizetéssel és teljes egyenruházattal javadalmazott községi rendőrvezetői állásra pályázatot hirdetek és felhivom a pályázni kívánókat, hogy szabályrendelet szerinti felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **f. évi szeptember hó 15-éig** benyujtsák.

Kula, 1893. évi augusztus hó 25-én.

Dr. Molnár Károly,
főszolgabíró.

2-2

6704. szám.
kig. 1893.

Hirdetmény.

Déronya községben üresedésben levő s 250 ft évi fizetéssel javadalmazott végrehajtói állásra pályázat nyitattik.

Felhivatnak a pályázni óhajtok, hogy ez iránti szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **folyó évi szeptember hó 20-áig** ezen szolgabíróságnál nyujtsák be.

Hódsághon, 1893. évi augusztus hó 26-án.

Főszolgabíró ur szabadságon:
Hipp Dezső,
szolgabíró.

3-2

685. szám.
1893.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1893. évi 8881. sz. végzése következtében dr. Alföldy Árpád ügyvéd által képviselt Stebler János ügy felülfoglaltatós társai javára Staab B. és Staab György zombori lakos ellen 1000 ft s járulékaik erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1126 ft 50 kr-ra becsült butorneműek, külőaféle arany és ezüst órákból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 9008/1893 számú végzése folytán 1000 ft tőkekövetelés, ennek 1892. évi december hó 13. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 44 ft 11 kr-ban bíróság már megállapított költségei erejéig Zomborban végrehajtást szenvedett fizethelyiségében leendő eszközösére **1893. évi szeptember hó 9-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igényelők becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1893. évi aug. hó 25-én.

Styrum Mór,
kir. bír. végrehajtó.

Heindlhofer Róbert Zomborban.

Keil Alejos-féle Padlózat-fénymáz (Glasur) Bécsből
legkittünőbb mázolószert puha padló számára. 1 nagy palack ára 1 ft 35 kr, 1 kis palack ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs
12-5
legjobb és leggyorsabb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 kőcsőg ára 68 kr. Mindenkor kapható!

Heindlhofer Róbertnél Zomborban.

Ügyvédi iroda megnyitás.

Dr. Jeftics Bozsidár
ügyvédi irodáját Budapest IV. Deák-Ferenc-utca 15. sz. a. nyitotta meg.

3-3
Zombor, Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájában.

A nyári meleg belül megszabadult... lassan-lassan haza... lemes pihenő után... kás életet. A honaty... a fővárosba; a par... hivatásának folytató... De hogy ezen... galmasan, tárgyilag... dolgozniok.

Mert anyai a te mentjében, hogy alig minden téren megirveződés munkája elv szabatos és tárgyias dig — elég sajnosan a parlament munkás felszaporodott teendők mék és tervek évek maradtak, lassankint még kivitelükhez fog...

A mult hónapban gyalásairól tudjuk, h reformjavaslatok megv róra, hogy készen va házpolitikai reformjav munkát is, a házassá zásárol, s ugyancsak bíróságról szóló terve...

Azonban nemcsak vaslatok, amelyek meg hogy mást ne említsün a maga teljességében. a közegészségügyi igaz oly fontos, mint a nag tikai reform.

A „BACSK

Rózsákat
Hol a kez...
Hol meg...
S így vára...
A munkáj...
Utána ma...
Munkába...
Asztalom...
Toll van...
Bötüt bötü...
Rakok a p...
S akárhog...
Schogy s...
Nem látok...
Nem látok...
Csak apró...
Csak apró...

FÁJÓ SZ

(Napló...)
Férfi s aya nyugsz...
Tette beszédesse...
Gyászait ha híve...
És zokogás közt áll...

Kialudt az élet fáklý szemek, elnémultak az áldó az övéiert lángoló szív.